

Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Raadsfractie SP

Datum 29 augustus 2017
Ons kenmerk 2017/317460
Contactpersoon S. Daru
Doorkiesnummer 023-5113872
E-mail sdaru@haarlem.nl
Onderwerp Ombudsman rapport "Vrouwen in de knel"

Geachte heer/mevrouw,

Op 6 juli 2017 heeft u vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake het rapport 'Vrouwen in de knel' van de Nationale Ombudsman.

Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Voor een compleet beeld van de context voegen wij uw brief bij deze antwoordbrief.

1. Voor zover bij ons bekend wordt in Haarlem de toegang geregeld door Blijf Groep. Wordt er in Haarlem een beschikking afgegeven met daarin de eigen bijdrage vermeld? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wie geeft hem af?

Antwoord:

In Haarlem is Blijf Groep formeel gemandateerd door Gemeente Haarlem om de beschikking af te geven. Naar aanleiding van het rapport van de Ombudsman zijn per 1 augustus 2017 de beschikkingen met terugwerkende kracht aan de huidige cliënten afgegeven. Nieuwe cliënten krijgen vanaf 1 augustus allemaal een beschikking. In de bijlage bij de beschikking staat beschreven hoe de berekening van de eigen bijdrage plaats vindt. Er staat ook in hoe vrouwen bezwaar kunnen aantekenen.

2. Bij vrouwen zonder zelfstandige verblijfsvergunning worden knelpunten ervaren bij de toegang tot de vrouwenopvang. Krijgen in Haarlem vrouwen zonder zelfstandige verblijfsvergunning toegang tot de opvang en zo ja, wie bekostigt dat? Zo nee, wie vangt ze op?

Antwoord:

Ja, vrouwen zonder zelfstandige verblijfsvergunning hebben toegang tot de opvang van Blijf Groep. De veiligheid is daarbij leidend. Tijdens het verblijf wordt onderzocht welke rechten iemand heeft op een zelfstandige verblijfsvergunning. Vaak komen ze in aanmerking voor een uitkering op grond van de Rvb.

Haarlem

2017/317460

2

De Regeling verstrekkingen bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb) is een maandelijks uitkering voor bepaalde groepen vreemdelingen, die niet in aanmerking komen voor de asielprocedure en om uiteenlopende redenen rechtmatig in Nederland verblijven op basis van een tijdelijke verblijfsvergunning. Dit zijn onder andere bepaalde groepen slachtoffers huiselijk geweld en eengerelateerd geweld, met name:

- ❖ personen die een verblijfsvergunning hebben aangevraagd op grond van huiselijk geweld en die verblijven in de vrouwenopvang;
- ❖ personen die een verblijfsvergunning hebben aangevraagd op grond van eengerelateerd geweld en die verblijven in de vrouwenopvang;
- ❖ personen die in verband met mensenhandel, eengerelateerd geweld of huiselijk geweld in de vrouwenopvang verblijven en die een verblijfsstatus hebben waarmee zij normaal geen recht op sociale voorzieningen zouden hebben. Daaronder vallen personen met een bijzondere geprivilegieerde status en EU-burgers tijdens de eerste 3 maanden van hun verblijf.

3. Briefadressen worden soms geweigerd als vrouwen ze zelf aanvragen, als instanties het doen kan het ook lang duren. Sommige gemeenten zijn niet op de hoogte van de nieuwe regels omtrent het verstrekken van een briefadres. Als gevolg daarvan wordt soms de kostendelersnorm toegepast omdat meerdere vrouwen op hetzelfde adres staan ingeschreven (namelijk het briefadres van de betreffende opvanglocatie).

Wordt aan vrouwen in de opvang in Haarlem een briefadres verstrekt en binnen welke termijn? Komt het voor dat de kostendelersnorm wordt toegepast? Zo ja, in welke situaties?

Antwoord:

Vrouwen in de opvang in Haarlem en Heemskerk kunnen een briefadres krijgen. De kostendelersnorm wordt niet toegepast op vrouwen die in de opvang verblijven. In de praktijk wordt de mogelijkheid van een briefadres niet gebruikt, aangezien zij zich inschrijven op het adres van de opvanglocatie als woonadres.

4. De aanvraag voor een uitkering kan door uiteenlopende redenen vertraging oplopen. Als oplossing wordt aangegeven dat in sommige gemeenten de uitkering met terugwerkende kracht wordt verstrekt. Hoe wordt hier in Haarlem mee omgegaan?

Antwoord:

De cliënt ontvangt met terugwerkende kracht een uitkering vanaf aanmelddatum in de opvang. Voor de locatie Heemskerk geldt dat de aanvraag binnen 14 dagen vanaf datum binnenkomst moet worden ingediend bij Gemeente Heemskerk.

Haarlem

2017/317460

3

5. Een gemeente kan de eigen bijdrage – op grond van de verordening – verlagen of op nihil stellen in bepaalde situaties. Daarnaast kan de hoogte van de eigen bijdragen in individuele gevallen worden aangepast omdat deze onredelijk voor de cliënt uitpakt (de zgn. Hardheidsclausule), bijvoorbeeld omdat zij ook dubbele woonlasten hebben. Het is ons bekend dat in Haarlem de eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning en individuele begeleiding voor mensen met een inkomen tot 115% van de bijstandsnorm wordt verlaagd. Mensen kunnen tot 90% gecompenseerd worden via minima-regelingen.

Geldt dit ook voor de eigen bijdragen voor vrouwen in de opvang? En/of wordt deze op individueel niveau aangepast? Worden vrouwen in Haarlem die dubbele woonlasten hebben vrijgesteld van de eigen bijdrage of wordt de eigen bijdrage verlaagd?

Antwoord:

In Haarlem wordt de eigen bijdrage niet verlaagd in het geval van dubbele woonlasten. Zij kunnen wel via de bijzondere bijstand worden gecompenseerd voor bijzondere kosten zoals de eigen bijdrage.

6. Vrouwen in de opvang komen niet in aanmerking voor schuldhulpverlening omdat zij slechts tijdelijk in op de opvanglocatie verblijven. Dit leidt ertoe dat er geen schuldhulpverleningstrajecten worden opgestart omdat deze een langere periode bestrijken.

Worden in Haarlem schuldsaneringstrajecten voor vrouwen in de opvang opgestart?. In hoeverre is het de wethouder bekend dat schulden bij vrouwen in de opvang kunnen oplopen?

Antwoord:

Indien een cliënt zich vestigt in Haarlem, meldt de hulpverlening van Blijf Groep de cliënt aan voor een schuldhulpverleningstraject. Alle cliënten die een briefadres in Haarlem hebben worden door de afdeling schuldhulpverlening in traject genomen. Dit geldt ook voor cliënten met een briefadres in Heemstede, Bloemendaal, Zandvoort of Haarlemmermeer, aangezien Haarlem de schuldhulpverlening voor deze gemeenten uitvoert.

Dit traject kan bestaan uit het regelen van inkomen, het stabiliseren van de financiële situatie, het aanvragen van budgetbeheer. Een aanvraag kan digitaal worden ingediend en wordt meestal binnen 48 uur, maar maximaal binnen vijf werkdagen opgepakt.

Als een cliënt verhuist en er zijn nog onderhandelingen gaande met schuldeisers, dan wordt het traject gestopt. Als er al een regeling getroffen is, dan blijft die lopen en blijft de cliënt in traject bij Gemeente Haarlem.

Wanneer vrouwen zich niet vestigen in Haarlem dan kan een schuldhulpverleningstraject in de desbetreffende gemeente van vestiging aangevraagd worden.

Haarlem

2017/317460

4

7. Tijdens het verblijf worden voor de vrouwen allerlei hulpverleningstrajecten opgestart, maar voor de kinderen niet, terwijl zij net zo goed slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Dit heeft allerlei redenen, bijvoorbeeld omdat voor de Jeugdwet vader mee moet tekenen voor hulpverlening of het moet via een ondertoezichtstelling en dat neemt tijd in beslag. Als oplossing gaf een opvanglocatie aan dat de gemeente een apart budget voor jeugdhulp reserveerde zodat kinderen hulp kunnen krijgen (via methode Veerkracht). Heeft de gemeente Haarlem ook afspraken hierover met de vrouwenopvang en stelt zij een apart budget voor hulp aan kinderen beschikbaar? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

In Haarlem wordt nauw samengewerkt met CJG en Altra (een instelling voor jeugd- en opvoedhulp) om kinderen zo snel mogelijk hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Methode Veerkracht behoort tot het reguliere aanbod van Blijf Groep, net als Tijd voor Toontje. Met elk kind vindt een intakegesprek plaats. De financiering gaat nu nog over meerdere schijven. Uw collega's van D66 en VVD werken aan een initiatiefvoorstel om de hulpverlening aan kinderen in de opvang verder te verbeteren.

8. Volgens de huisvestingwet mogen vrouwen zelf beslissen in welke gemeente zij willen wonen. De gemeenten moeten slachtoffers van huiselijk geweld een urgentie geven.

Geeft Haarlem aan elke vrouw die uit de opvang uitstroomt de mogelijkheid urgentie aan te vragen? Stel een vrouw komt oorspronkelijk uit Amsterdam, verblijft in de opvang van Rotterdam, maar heeft haar netwerk in Haarlem. Mag zij in Haarlem een urgentie aanvragen (landelijke toegankelijkheid)? Zo nee, waarom niet en op grond waarvan?

Antwoord:

Ja, iedere vrouw die uit de opvang uitstroomt heeft de mogelijkheid urgentie aan te vragen ongeacht haar vorige woonplaats. In de regio Zuid Kennemerland/IJmond geldt één woonruimteverdeelsysteem waarvan de uitvoering, via mandaat, in handen is gesteld van Woonservice. Een slachtoffer van huiselijk geweld kan een urgentieverzoek indienen bij haar inschrijving als woningzoekende. Woonservice vraagt voor de beoordeling van het urgentieverzoek een bewijs van inschrijving van de betreffende opvang en - om aan de formele procedurevereisten te voldoen - een advies van de Urgentiecommissie.

Haarlem

2017/317460

5

9. Het rapport geeft aan dat schuldenproblematiek een grote drempel vormt voor het huren van sociale huurwoningen. Ook kan je op een 'zwarte lijst' komen van woningcorporaties waardoor het huren van een sociale huurwoning onmogelijk is. Hoe gaat Haarlem hiermee om? Zijn er vrouwen in de opvang (geweest) in Haarlem die door schulden geen sociale huurwoning mochten huren?

Antwoord:

Dit probleem wordt door de hulpverleners van Blijf Groep herkend. Het kan zijn dat huurders een negatieve huurdersverklaring krijgen bij ernstige overlast of grote niet betaalde huurschuld. Zij kunnen dan twee jaar geen woning huren van alle corporaties in de regio. Na die tijd kan iemand weer worden voorgedragen. Er moet dan wel een regeling voor de schulden zijn getroffen. Het zou kunnen dat dit een reden is om elders in het land urgentie aan te vragen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

drs. J. Wienen

Haarlem

2017/317460

6

BIJLAGE: Vragen SP fractie

artikel 38 vragen n.a.v. ombudsman rapport “Vrouwen in de knel”

Nav het ombudsmanrapport “Vrouwen in de knel”, over de positie van vrouwen in de vrouwenopvang (blijf-van-mijn-lijfhuizen), wil de SP een aantal artikel 38 vragen stellen. In dit rapport wordt gekeken of "voor deze kwetsbare groep vrouwen geregelde wet-en regelgeving" (pag. 7) wel goed uitpakt. Het rapport maakt duidelijk dat de positie van deze vrouwen uitermate kwetsbaar is: zij hebben niet de eigen regie, zijn niet zelfredzaam, zij krijgen onvoldoende en geen deskundige hulp, evenals hun kinderen en de bureaucratie op het gebied van financiën leidt tot armoede en meer schulden.

Reden tot grote zorg, vindt de SP, maar er zijn wel grote verschillen tussen gemeenten. Dit roept de vraag op of deze knelpunten ook in Haarlem aan de orde zijn. Hoewel we graag zien dat de wethouder bekijkt in hoeverre alle door de ombudsman gesignaleerde knelpunten ook in de Haarlemse situatie voorkomen, pikken we er een aantal uit om nu artikel 38 vragen over te stellen. We houden daarbij de indeling van het rapport aan.

A Toegang tot de vrouwenopvang

Voor zover bij ons bekend wordt in Haarlem de toegang geregeld door Blijfgroep.

1. Wordt er in Haarlem een beschikking afgegeven met daarin de eigen bijdrage vermeld? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wie geeft hem af?

Bij vrouwen zonder zelfstandige verblijfsvergunning worden knelpunten ervaren bij de toegang tot de vrouwenopvang.

2. Krijgen in Haarlem vrouwen zonder zelfstandige verblijfsvergunning toegang tot de opvang en zo ja, wie bekostigt dat? Zo nee, wie vangt ze op?

B Het verblijf in de vrouwenopvang

Briefadressen worden soms geweigerd als vrouwen ze zelf aanvragen, als instanties het doen kan het ook lang duren. Sommige gemeenten zijn niet op de hoogte van de nieuwe regels omtrent het verstrekken van een briefadres. Als gevolg daarvan wordt soms de kostendelersnorm toegepast omdat meerdere vrouwen op hetzelfde adres staan ingeschreven (namelijk het briefadres van de betreffende opvanglocatie).

3. Wordt aan vrouwen in de opvang in Haarlem een briefadres verstrekt en binnen welke termijn? Komt het voor dat de kostendelersnorm wordt toegepast? Zo ja, in welke situaties?

Haarlem

2017/317460

7

De aanvraag voor een uitkering kan door uiteenlopende redenen vertraging oplopen. Als oplossing wordt aangegeven dat in sommige gemeenten de uitkering met terugwerkende kracht wordt verstrekt.

4. Hoe wordt hier in Haarlem mee omgegaan?

Een gemeente kan de eigen bijdrage – op grond van de verordening – verlagen of op nihil stellen in bepaalde situaties. Daarnaast kan de hoogte van de eigen bijdragen in individuele gevallen worden aangepast omdat deze onredelijk voor de cliënt uitpakt (de zgn. Hardheidsclausule), bijvoorbeeld omdat zij ook dubbele woonlasten hebben. Het is ons bekend dat in Haarlem de eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning en individuele begeleiding voor mensen met een inkomen tot 115% van de bijstandnorm wordt verlaagd.

Mensen kunnen tot 90% gecompenseerd worden via minima-regelingen.

5. Geldt dit ook voor de eigen bijdragen voor vrouwen in de opvang? En/of wordt deze op individueel niveau aangepast? Worden vrouwen in Haarlem die dubbele woonlasten hebben vrijgesteld van de eigen bijdrage of wordt de eigen bijdrage verlaagd?

Vrouwen in de opvang komen niet in aanmerking voor schuldhulpverlening omdat zij slechts tijdelijk in op de opvanglocatie verblijven. Dit leidt ertoe dat er geen schuldhulpverleningstrajecten worden opgestart omdat deze een langere periode bestrijken.

6. Worden in Haarlem schuldsaneringstrajecten voor vrouwen in de opvang opgestart?. In hoeverre is het de wethouder bekend dat schulden bij vrouwen in de opvang kunnen oplopen?

Tijdens het verblijf worden voor de vrouwen allerlei hulpverleningstrajecten opgestart, maar voor de kinderen niet, terwijl zij net zo goed slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Dit heeft allerlei redenen, bijvoorbeeld omdat voor de Jeugdwet vader mee moet tekenen voor hulpverlening of het moet via een ondertoezichtstelling en dat neemt tijd in beslag. Als oplossing gaf een opvanglocatie aan dat de gemeente een apart budget voor jeugdhulp reserveerde zodat kinderen hulp kunnen krijgen (via methode Veerkracht).

7. Heeft de gemeente Haarlem ook afspraken hierover met de vrouwenopvang en stelt zij een apart budget voor hulp aan kinderen beschikbaar? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

C Uitstroom uit de vrouwenopvang

Volgens de huisvestingwet mogen vrouwen zelf beslissen in welke gemeente zij willen wonen. De gemeenten moeten slachtoffers van huiselijk geweld een urgentie geven.

8. Geeft Haarlem aan elke vrouw die uit de opvang uitstroomt de mogelijkheid urgentie aan te vragen? Stel een vrouw komt oorspronkelijk uit Amsterdam, verblijft in de opvang van Rotterdam, maar heeft haar netwerk in Haarlem. Mag zij in Haarlem een urgentie aanvragen (landelijke toegankelijkheid)? Zo nee, waarom niet en op grond waarvan?

Haarlem

2017/317460

8

Het rapport geeft aan dat schuldenproblematiek een grote drempel vormt voor het huren van sociale huurwoningen. Ook kan je op een 'zwarte lijst' komen van woningcorporaties waardoor het huren van een sociale huurwoning onmogelijk is.

9. Hoe gaat Haarlem hiermee om? Zijn er vrouwen in de opvang (geweest) in Haarlem die door schulden geen sociale huurwoning mochten huren?